

Iskolabuszokkal enyhítenék a reggeli forgalmi dugókat

Kolozsváron jól működik

Fotó: Nagy Tibor (archív)

A reggeli forgalmi dugók kiküszöbölése érdekében iskolabuszok bevetését szorgalmazza Marosvásárhelyen a Maroszéki Közösségi Alapítvány. A kezdeményezés mintegy első lépésként egy online kitölthető kérdőívvel fel szeretnék mérni, van-e igény a szülők részéről arra, hogy a peremfalvából a városi tanintézetekbe ingázó gyerekek, valamint a város különböző negyedeiben lakó diákok iskolabuszsal járjanak iskolába.

A Maroszéki Közösségi Alapítvány közösségi oldalán is elérhető felhívásban arra kérik a szülőket, töltsék ki a kérdőívet, amennyiben szükségesnek tartják iskolabuszok indítását. A kezdeményezéssel segíteni szeretnék a városközpont közelében levő iskolák elemi osztályos diákjait és szülőiket, hozzájárulva a reggeli csúcsforgalom enyhítéséhez. A felmérésen begyűjtött adatokat az Urban Mobility közzvita során eljuttatják a döntéshozókhoz, mert kérvényezni szeretnék a marosvásárhelyi önkormányzatnál az iskolabuszprojekt elindítását – áll a felhívásban.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

„Erény-e a kíváncsiság”?

A Márai Sándor-, Déry Tibor-, Littera díjat és több más elismerést is magáénak tudó budapesti író, forgatókönyvíró, szerkesztő, egyetemi tanár múlt novemberben volt a 25. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár egyik igen aktív díszvendége. A nagy sikerű regény, az Egy mormota nyara szerzője, számos közkedvelt magyar film forgatókönyvírója mindvégig ott volt a vásáresemények sűrűjében, de szívesen ült ki a színház előtti padra is egy rögtönzött beszélgetésre.

3.

„Estvéli harangszókor...”

Időben szinte ugyanakkor zajlott a 2020-as év első tárlatnyitója a marosvásárhelyi Bernády Házban, mint a templomba járókat esti imádságra szólító harangkongás, Csomortáni Gál László festményei azonban, amelyeket a fenti címen gyűjtött egybe, és helyezett egymás üzenetét erősítő egységbe a festő, a kereszténység-nél, illetve mai vallási képzeletünknel korábbi hitvilágot, szokásrendet idéznek a nézők elé. Ne legyünk kizárólagosak: azt is.

5.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

HÁZTÁJI MŰTÉT

CCCCG-CCCCG

JANUÁR

11., szombat
A Nap kel
8 óra 4 perckor,
lenyugszik
16 óra 57 perckor.
Az év 11. napja,
hátravan 355 nap.

IDŐJÁRÁS

Többnyire napos idő

Hőmérséklet:
max. 1 °C
min. -3 °C

Isten éltesse!

Ma **ÁGOTA**,
holnap **ERNŐ** napja.

ERNŐ: az Ernestszótól a nyelv-
újítás során alakított utónév.
Jelentése: komoly, határozott.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. január 10.

1 EUR	4,7795
1 USD	4,3088
100 HUF	1,4320
1 g ARANY	214,5417

Újabb éjszakai baleset és reggeli tüzeset

Hídfőnek ütközött és felborult

Csütörtökön éjjel körül Marosvásárhelyen, a Szabadi úton egy gépkocsi borult árokba, azt követően hídfőnek csapódott, majd felborult. Két tizenkilenc éves utasát súlyos sérülésekkel szállították a sürgősségi osztályra. A tűzoltókat egy autóbussz oltásához is riasztották a vegyipari kombináttal szembeni parkolóba, személyi sérülésről nem érkezett jelentés.

Fotó: Antonio Garbu Info trafic

Január 9-én, csütörtökön 23.53 órakor riasztották a Maros megyei rendőrséget egy Szabadi úti közúti balesethez. A helyszíni vizsgálatok során arra a következtetésre jutottak, hogy egy 19 éves marosszentgyörgyi fiatal feltételezhetően az útviszonyokhoz nem igazított sebességgel közlekedett, egy kanyarban elvesztette a jármű feletti uralmat, és az út széli árokba hajtott, majd egy hídfőnek ütközött, ezt követően az útestre sodródott. A balesetben a gépkocsi vezetője súlyosan megsérült, utasa, egy ugyancsak 19 éves marosszentgyörgyi fiatal állítólag könnyebb sérüléseket szenvedett. Mindkettőjüket a SMURD sürgősségi ügyeletére szállították. A rendőrség nem szándékos testi sértés büntette miatt indított vizsgálatot, az ügyben a baleset körülményeit is vizsgálják. A Maros Megyei Horea Vészhelyzeti Felügyelőség tájékoztatása szerint a hídfőnek ütköző jármű felborult, két utasa súlyos sérüléseket szenvedett. A helyszínelés idejére mindkét irányban lezárták a forgalmat.

*

A tűzoltóegységet január 10-én, pénteken a kora reggeli órákban a Dózsa György utcai Auchan parkolóba riasztották egy autóbusszban keletkezett tűz oltásához. A szerkesztőségbe érkezett közlemény szerint személyi sérülés nem történt. (szer)

Forrás: Monitorul de Cluj

(Folytatás az 1. oldalról)

A kezdeményezők egy kérdőívet tettek közzé a közösségi médiában, ahol az érdekelt szülők bejelölhetik, hogy melyik tanintézménybe jár a gyerekük, melyik településről vagy melyik lakónegyedből venné igénybe az iskolabuszt, és arra is rákérdeznék, hogy igényelnék-e tanórák után az iskolából való hazaszállítást, illetve hajlandók lennének-e anyagilag is hozzájárulni az utaztatással járó költségekhez.

A szülők igénye alapján született kezdeményezéssel elsősorban a központi iskolákat célozták meg, ugyanis a visszajelzések alapján a környező településekről, valamint a város egyes lakónegyedeiből ezekbe a legnehezebb reggelente időben eljutni, a tanintézet közelében parkolóhelyet találni.

Gál Sándor, a Marosszéki Közösségi Alapítvány vezetője lapunk érdeklődésére elmondta, a szülőké volt az iskolabuszok ötlete, ugyanis azért viszik reggelente gépkocsival iskolába a gyerekeket, mert nem tartják biztonságosnak, hogy gyalog járjanak a csúcsforgalomban a város utcáin. Erre lenne megoldás, ha a lakhelyhez legközelebb eső megállóban felvenné az iskolabusz őket, és lenné az iskola előtt.

Elindítottuk a felmérést, mivel meg szeretnénk volna nézni, hogy mekkora igény lenne rá. Eddig mintegy 400-an töltötték ki, ami egy online felmérés esetében szép szám – jegyezte meg Gál Sándor, aki szerint az eddigi válaszok alapján a szülők nyitottak lennének erre a megoldásra, ha tudnák, hogy az iskolabusz az iskola kapujáig viszi a gyereket, és nem kell forgalmas útszakaszokon, veszélyes gyalogtárjakon átkelnie.

Mint mondta, a peremtelepüléseket érintő járatokra is szükség lenne, ugyanis sok gyereket hoznak a marosvásárhelyi központ környékén lévő tanintézetekbe Marosszentgyörgyről, Jeddéről, Szentkirályról. A szülők egy

része amúgy is bejár a városba a munkahelyére, de legalább el lehetne kerülni a központi iskolák környékén reggelente kialakuló dugókat. A városközpont körzetében van néhány iskola, amely sok gyereket tömörít, például a sportliceum, a művészeti, a református kollégium, az Európa iskola, az Egyesülés kollégium, a Bolyai Farkas Líceum, valamint a katolikus iskola. Ezek környékén gondot jelent reggelente, hogy nincsen ahol megállni, leparkolni, anélkül, hogy a forgalmat akadályoznák.

Kolozsváron sikeres a program

Kolozsvár ezen a téren is elől jár, másfél évvel ezelőtt, 2018 szeptemberében kísérleti jelleggel indították el a kezdeményezést, először néhány lakónegyed, iskola érintésével, majd a kísérlet eredményessége láttán a polgármesteri hivatal tavaly májusban újabb 10 autóbussz forgalomba helyezéséről döntött, így további iskolák is csatlakozhattak a programhoz. Emil Boc polgármester akkor azt nyilatkozta a sajtónak, felmérték, hogy melyek a legsúlyfoltabb övezetek a városban, honnan érkezik a legtöbb gyerek az egyes iskolákba, és eszerint dolgozták ki az iskolabuszok útvonalát. Oláh Emese, Kolozsvár alpolgármestere a 2019-es tanévkezdéskor egy interjúban elmondta, több mint tíz útvonalat fednek le az iskolabuszok, amelyek a város szinte minden lakónegyedét érintik, és az igények függvényében folyamatosan bővítik a programot. Ezáltal lehetőséget biztosítanak az előkészítő, valamint 1-4. osztályosoknak, hogy a lakhelyükhöz legközelebb eső buszmegállóban felszálljanak a kizárólag a gyerekek utaztatását szolgáló iskolabuszokra, és azzal eljussanak az iskolába. A diákok biztonságos közlekedése érdekében egy helyi rendőr van velük a buszon, majd az iskola kapujában a pedagógusok kísérik be őket a tantermekbe. Az alpolgármester szerint a tavaly szeptemberi tanévkezdés második napján 350 gyerek jutott el iskolabusszal a tanórákra.

A Maros Művészegyüttes Budapesten kezdte az új évet

Barabási Attila Csaba igazgató

A Maros Művészegyüttes idei első előadása Budapesten volt: január 5-én a Művészetek Palotájában az *Örüljétek, örvendjétek* című újévköszöntő díszelőadás keretében az együttes a kibédi hagyományörzőkkel közösen bepillantást nyújtott a hagyományos kibédi farsangi lakodalmak szokásainak világába. Az előadásban az örömhír vívői, az angyalok üzenetét vitték haza szerte a Kárpát-medencébe. A műsort Pál István „Szalonna” állította össze, aki így nyilatkozott róla: „Egy Kárpát-medencei sokszínű előadás lebegett a szemem előtt, a műsor szerkesztésében csupán egy dolog motivált: az angyalok által hozott örömhírt közkinccsé tenni. Minden fellépő, legyen az a kisebbségi létből érkező, anyaországi vagy anyaországi kisebbségben élő, az örömhírt viszi el saját népének. Így a műsor elején az angyalok hozzák a régóta várt üzenetet. Ezt követően mindenki ajándékkal, vidéke jellegzetességével érkezik. A szekszárdiak szőlőtőt, a kibédiek izes hagymát hoznak a tarisznyában, s mindezt saját tájegységük táncával fűszerezik. A műsor legvégén, az együvé tartozás jegyében, az érkezők egy nagy össztáncban állnak színpadra.”

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1418. sz., 2020. január 11.

Balla Zsófia

Szó vagy: Nemes Nagy Ágnes

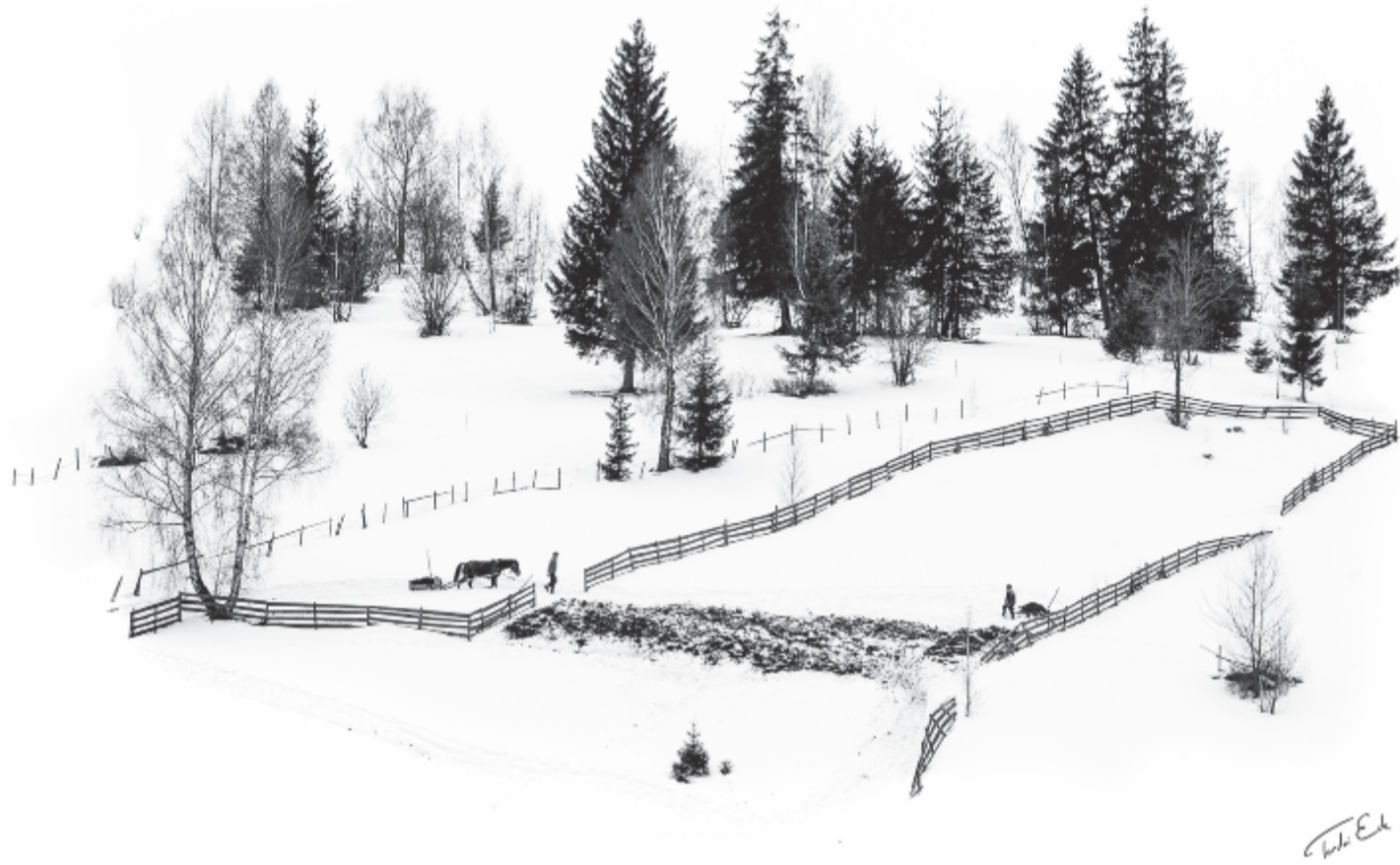
*A mi kezünknek tegnap meghalál,
s mint Babitsot Te – nem láthattalak.
A fortyant léte elmerült kanál
fölbukkan véled, testes szóalak.*

*Légszomj röpit, a szárnyad összezárva.
Íratlan képek kapujába léptél.
A lármás föld, a pontnyi, görbe lárva
távolodóban, mind kisebb a lépték.*

*Borzong az Úr a kongó térbe állván,
fohászok közt, a szósav mint a hangya;
a lét körül oszloperdő, az állvány.
És láttodra a dolgát odahagyja,*

*majd átölel a dúslevű öröklét.
Te tudod miként szólítod, a mély,
együttértő csendet mondtad, amely
mint kisgyerek, szájába gyúrja öklét.*

*71 éve, 1949. január 15-én született a költő.
Nemes Nagy Ágnes születésnapja január 3-án volt
(1922 – 1991).

Téli grafika... Tordai Ede fotója a Marx József Fotóklub január 9-én nyílt Téli tárlatán

„Erény-e a kíváncsiság”?

Marosvásárhelyi beszélgetés Németh Gábor József Attila-díjas íróval

A Márai Sándor-, Déry Tibor-, Litera díjat és több más elismerést is magáénak tudó budapesti író, forgatókönyvíró, szerkesztő, egyetemi tanár múlt novemberben volt a 25. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár egyik igen aktív díszvendége. A nagy sikerű regény, az Egy mormota nyara szerzője, számos közkedvelt magyar film forgatókönyvírója mindvégig ott volt a vásáresemények sűrűjében, de szívesen ült ki a színház előtti padra is egy rögtönzött beszélgetésre. Az interjú hangfelvétele közel két hónapja várt a feldolgozásra, de a benne foglaltak mit sem veszítettek aktualitásukból.

Nagy Miklós Kund

– Az eltelt két nap során sokfelé megfordultál. Melyik énedet mozgósította leginkább ez a marosvásárhelyi könyves összejövétel?

– Tegnap válaszolnom kellett tíz kérdésre, és az egyik az volt, hogy mit tartok a legfontosabb erénynek. A magam számára meglepő módon azt válaszoltam, hogy a kíváncsiság. Aztán egy pillanatra megszepepentem, hogy vajon erény-e a kíváncsiság, most meg a te kérdé-

Németh Gábor a 25. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásáron

sedre azt válaszolhatom, hogy a kíváncsi énem mindenképpen működésbe jött Marosvásárhelyen.

– Mire voltál kíváncsi?

– Mindenre kíváncsi vagyok, amikor olyan helyre kerülök, ahova nem szoktam járni, vagy régen jártam. Nagyon régen voltam itt, az első könyvvásárok egyikén. Ezért a megszokottnál is kíváncsibban jár-

tam-keltem, ahova csak tudtam, elmentem.

– Ilyen nagy nyüzsgésre számítottál?

– Meglepett az itt tapasztalt nagyfokú érdeklődés. És főleg az, hogy milyen hihetetlenül sok gyerek van a könyves eseményeken. Akármerre mentem, gyerekek voltak körülöttem. Sok a gyerekfoglal-

kozás, mindenütt történik valami, sikerült eleven kapcsolatot kialakítani a gyerekekkel, aminél aligha lehet valami fontosabb.

– Azért is kezdtem a beszélgetést azzal, hogy Németh Gábor melyik énjére hatott leginkább a vásárhelyi könyvvásári forgatag, mert írói múltodban meghívott fellépő voltál, az egyik főszereplő tulajdonképpen, de publicista is vagy, tanárember, akit többféleképpen szólíthatnak meg az itt tapasztaltak. Mi volt az, amiről úgy érezted, más, mint amit a magyarországi, pontosabban a budapesti hasonló események kínálnak?

– A budapesti összehasonlítás aránytalan volna. El kell mondanom viszont, hogy nem csak a könyv és az irodalom kínált itt érdekes dolgokat. Elmentünk a Kultúrpalotába is megnézni a két világháború közötti erdélyi festészetet bemutató kiállítást, illetve a Böhm-gyűjteményt, és mielőtt beléptünk volna, megállított egy plakát, amely azt hirdette, hogy ugyanebben az időszakban egy igényes komolyzenei eseménynek, a Tiberius kamarazene-fesztiválnak is otthont ad a város. Vásárhelyi kísérőmtől megtudtam, hogy nem sokkal előtte egy másik hasonló koncertsorozat is zajlott. Tegnap megnéztem egy Afrim-rendezést is

a színházban, aztán a Darvasi Laci darabja ment, szóval szerintem ezt a fajta erős és sűrű kínálatot a Vásárhellyel azonos nagyságrendű magyarországi városokban nem találod meg. Persze lehet, hogy túlzás ilyesmit állítanom, de nekem ez a benyomásom.

– Vásárhelyi magyarnak jólesik ilyen véleményt hallani. Azért fogalmazok így, mert ezen a mostani könyvvásáron mintha az eddigiek-nél is nagyobb súlyt kapott volna az identitás kérdése.

– Ez akár természetesnek is tekinthető. Ugyanakkor eléggé összetett kérdéssről beszélünk. A könyvvásár főcímeiként vagy motójaként a molinókon az olvasható, hogy Határtalanul. Az is felmerülhet az emberben, hogy valami akkor jelenik meg hangsúlyozottan, mondjuk éppen a határtalanság kérdése, ha az probléma.

– Nem véletlenül emeltem ki a rendezvénysorozat gazdag témakínálatából éppen ezt. Az írók, költők, irodalomtörténészek, könyves emberek, akik szerzőként, recenzensként, moderátorként voltak jelen a könyvvásáron, maguk hozták szóba mindegyre az identitás fogalmát és azt, hogy vajon az erdélyi magyar irodalmat mennyire fogadja be,

(Folytatás a 6. oldalon)

Petőfi örök

Előbb-utóbb minden szobrász megmintázza a maga Petőfijét. Akár van esélye arra, hogy a költő általa megálmodott érc- vagy kőmását köztérre helyezték, akár nincs. A szabadság, szerelem, a forradalmi szellem jelképévé vált halhatatlan lírikus egyénisége és mindaz, amit ő képvisel, olyan kihívás egy alkotó

számára, aminek nehéz ellenállni. A környezetünkben élő művészek közül is sokat sorolhatnánk, akiknek Petőfi-szobrai itthon és határon túl többfelé kerültek közterekre, művelődési hajlékok, intézmények falára, és hirdetik, hogy a költő lírája sosem hallgathat el, szellemisége, példája minden

Veress Gábor Hunor agyagszobrával a műteremben

korban időserű üzenetet hordoz az éppen akkor élők számára. Hunyadi László, Bálint Károly, Bocskay Vince, Gyarmathy János... sorolhatnám kapásból a különböző alkotónemzedékek jeleseit, akiket Petőfi Sándor alakja, jelkép éneje nem hagyott nyugodni, és megalkották a maguk „költőmását”. Immár egy újabb nevet is társíthatunk hozzájuk, a fiatal *Veress Gábor Hunorét*.

Az erdőszentgyörgyi születésű, Marosvásárhelyen élő, alkotó szobrászról már irtunk itt-ott, munkáira különféle kiállításokon felfigyelhetett a közönség. Tavaly nyáron a műtermében kerestem fel, ahol éppen elkészült Petőfi-mellszobrának agyagválogatásával. A zsúfolt műhelyben, amiben szinte minden arra utalt, hogy annál a feladatnál semmi más nem volt fontosabb számára, az átszellemült arcmás és a

költő eleven, szuggesztív tekintete mágnesként vonzotta magára a belépő figyelmét. A portré a hagyományos, kissé idealizált, megszépített Petőfi-arcábrázolásokhoz áll közelebb, bár ki tudja ma már, a maga idejében sokan nem ilyenek látták-e az ifjú lázongót. S ha már szóba került a lángelkű költő életkora, azt is hozzá kell tennünk, hogy a szobor a huszonhat évesen eltávozott lírikusnál némileg idősebbnek, a lázongásra, fellobbanó indulatokra mindig kész egyéniségnél megfontoltabbnak, visszafogottabbnak tűnő személyiséget állít elénk. Azt a szellemet sugározza, amit Petőfi költészetének, létének, munkásságának egésze, verseinek, írásainak korát meghaladó mélysége képvisel mindannyiunkban, a magyar kulturális és nemzeti köztudatban. Biztos kellő visszhangra talál mindenki-

ben, aki majd találkozik vele azon a helyen, ahova a szobrot Erdőszentgyörgy központjában a megrendelők szánják. Az előkészületek a nyár óta folytatódtak, a munkát haladt a kijelölt úton. A mellszobor immár bronzba öntve, patinázva várja, hogy talapzatra kerüljön. Sánta Csaba szovátai öntőműhelyében nyerte el végleges formáját, a mellékletünkben bemutatandó felvétellel is ott készült róla. A kőtalapzatot Dóczy András csíkszeredai szobrászművész műhelyében faragják, alakítják ki. Veress Gábor Hunor úgy tudja, hogy Erdőszentgyörgy önkormányzata március 15-én szeretné felavatni a város arcukat nagyszerűen gazdagító újabb köztéri alkotást. Ennél teljesebb öröme nem is lehetne az alkotónak, aki idén nyáron tölti a 35. életévét. (N.M.K.)

Petőfi mellszobra már bronzban, patinázva

Körforgalom – Röhög az egész színház

Amúgy melegében, mondhatnánk Ivan Karamazov alias Demény Péter január elsején a Facebookon közzétett színházi jegyzetére, hiszen még alig búcsúztattuk el az óévet, sokan még a szilveszteri mulatságok fáradalmait próbálták kialudni, amikor a költő, író, publicista ezt a gyorsreagálású kritikáját a világháló nyilvánosságára hozta. Melegről persze aligha lehetett szó, sokan cidriztek a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházban, főleg az előcsarnokban, és főként azok, akik az ünnepi alkalomhoz illő elegáns lengésben jelentek meg. De azért a Tompa Miklós Társulat fergeteges bemutatóján jól szórakoztunk. A vajszívű kritikusz alábbiakban elmagyarázza, miért. Írása címét fentebb olvashatják.

*

Ivan Karamazov

Az ember szilveszterkor röhögni akar, és kész. Hamletet, Nórát, Júlia kisasszonyt nézhetjük egész évben akár, de szilveszterkor tessenek minket békén hagyni. Arra vágyunk, hogy a színházban nevetés legyen, ne is nevetés, hanem kacagás, hahotázás, röhögés. Ilyenkor még önmagunkat is kiröhögjük, csak röhögni lehessen.

Hát ezt a remek célt Feydeau-nál különben senki nem szolgálja, bár Szini Gyula nekrológja megmutat valamit a nevetető nagy szomorúságából, amely minden nagy nevetetőre jellemző, és amelyet Sebestyén Ába is szépen kiaknáz az előadás végén. Mert semmilyen színpadi nevetetőt nem mutathat meg más, mint a színház.

A Tompa Miklós Társulat remek. Mindenki a legjobbkor mondja, amit mondania kell, mindenki a legjobbkor jön vagy megy, a legodaválóbb mozdulatokat teszi, s ez a bohózat ábécéje. Poén előtt – és Feydeau-nál mindig poén előtt vagyunk, ami azt is jelenti,

hogy egyben mindig poén után –, szóval poén előtt nem szabad hibázni.

A millió egyfajta kortalan századforduló, már a XIX. és a XX. század fordulója, amikor Feydeau élt és alkotott. Sós Beáta díszlete, Hatházi Rebeka jelmeze s a Boros Csaba összeállította sanzonos zene egyaránt ezt sugallja. Ezek a terek, ruhák, zenék viszont mégsem annyira régiek, hogy mindazt, ami a színpadon történik, ne vonatkoztathatnánk magunkra.

A zűrzavar azonban képes rá, hogy megfelelően magunkról. Feydeau-nál mindenki rosszkor érkezik mindenüvé, mindenki éppen akkor jön, amikor nem kell, akkor tesz valamit, amikor nem kellene tennie. Mint a nagy humoristák mindig, Feydeau is fordítva látja a világot, minden visszasságot észrevesz, a hűség dumájában a hűtlenséget, az arisztokrata gesztusok mögött a közönségességet, az angolt, aki Marseille-ben született – mindent.

A színészek remekül magukra veszik Feydeau világát. Gecse Ramóna csinos, kapós, de minden előítéletünk ellenére nem kikapós asszonyka, s a színésznő tüzesen süt le az érte loholó férfiakra és szánalmas férjére. Lucienne Vatelín szerepében. Kovács Botond jól adja ezt az ügyvédi maflát, aki alapjában véve szintén hűséges. Galló Ernő ismét magára talált az ide-oda vonagló, mindenáron Lucienne Vatelint akaró Pontagnac szerepében. Fodor Piroska kiválóan játssza el a sánitító és bosszúsomjas Pontagnacét. Bokor Barna hálás lehet Feydeau-nak, hiszen neki köszönhetően a macsó fíradt arcát is megmutathatja, és mindkettőt szépen formázza meg. Nagy Dorottya Vatelín alkalmi szeretőjét, míg Ördög Miklós Levente a férjét alakítja remekül – kettőjük esetében már a botladozó szöveg is kihívást jelenthetett („fel vagyok szarva, vagyis a feleségem félrekúr”). Akárcsak a Tollas Gábor – Szabadi Nóra párosnak a katonarvos férj – nagyothalló feleség duója, és ők is fergetegesek. Nemkülönböztetve a váratlanul vihogó Jean szerepében Meszesi Oszkár, Armandine-éban P. Béres Ildikó, Vic-

Jelenet A hülyéjéből (balról): Nagy Fodor Piroska, Bokor Barna, Gecse Ramóna Fotó: Tompa Miklós Társulat honlapja

tor boyében Csiki Szabolcs, Clara szobalányában Kiss Bóra, Gerome inasában Kilyén László. Bálint Őrs a rendőr.

Ehhez a kitűnőséghez Sebestyén Ába rendezői pálcája is nélkülözhetetlen volt, aki legfőképpen a helyzetek ritmusát biztosíthatta. És a szomorú befejezést, amikor Pontagnac elárult és kétségbeesetten próbál kijutni a szobából, de a kintől befelé tekintő szereplőgárda nem segít. A balfék halálra van ítélve. És a tapsrendben érkező tortát meg a vele való játékot (a habot egymásra kenik a csintalan színészek) szintén a rendező találhatta ki, míg a Rédillon nevének különféle kiforgatásait (dioptrion, amfitrion, bouillon, revelion stb.) valószínűleg a ren-

dező, a színészek és a fordító Hamvai Kornél közösen.

Mindenesetre Feydeau-nak is nagy bravúrja, hogy az első felvonás után még mindig tudja fokozni a darabot, bár ez inkább a lezárás irányába történik. De hát a cél, mint mondtam, a röhögés, és ennek A hülyéje remekül megfelel.

„Estvéli harangszókor...”

Csomortáni Gál László kiállításán

Időben szinte ugyanakkor zajlott a 2020-as év első tárlatnyitója a marosvásárhelyi Bernády Házban, mint a templomba járókat esti imádságra szólító harangkongás, Csomortáni Gál László festményei azonban, amelyeket a fenti címen gyűjtött egybe, és helyezett egymás üzenetét erősítő egységbe a festő, a kereszténység-nél, illetve mai vallási képzeteinknél korábbi hitvilágot, szokásrendet idéznek a nézők elé. Ne legyünk kizárólagosak: azt is. Úgy, hogy archaikus imádságokat, ráolvasásokat, ősi népi hiedelmeket, népmeséket, balladákat, népdalokat, kesergőket elevenítenek meg, ültetnek át a festészet, a népi díszítőművészet, a színek, formák, vonalak nyelvére. Az átlényegítő látványteremtés a későbbi korok katonanótáit, azok forrásvidékét és valóságát is érinti, és az sem téved, aki a kiállítás egyik másik munkáján mai életérzéseket vél felfedezni.

A Marosvásárhelyen most bemutatkozó Csomortáni Gál László tematikájában, hangvételében, stílusában, színvilágában, fényűzetei, képfelületei hordozójában, megoldási ötleteiben, dekorativitásában egyaránt különleges, szokatlan festményekkel lepte meg a művészetkedvelőket. Igaz, vannak nézők, akik a világhálón láthattak reprókat az alkotásairól, de azok, akik ritkábban szörföznek az interneten, nemigen hallhattak róla. A Csíkszereda közelében, a Csíki-havasok aljában, Csíksomlyótól nem messze elterülő kis falu, Csomortán lakója a csíkszeredai Nagy István Művészeti Középiskolát, majd a nagyváradi képzőművészeti egyetemet elvégezve vált alkotóművésszé. Szobrászatot tanult, de visszatérve falujába, a festészet mellett kötelezte el magát. Egy évtizede fest rendületlenül, természeti környezetben, hagyományos földművelő, állattartó életmódot folytatva biztosítja szép családjá számára szükségleteit, és a lehetőséget arra, hogy kedve szerint foglalkozzék alkotói elképzeléseivel, törekvéseivel. Érdekes, hogy a határon túliak hamarabb fedezték fel rendhagyó művészetét, mint az itthoniak. Több kiállítása volt Magyarországon, Skandináviában, az Amerikai Egyesült Államokban, mint itthon. Sajátos művészetének, ábrázolásmódjának, kifejezőerejének a híre utóbb szivárgott vissza a hazai tájakra, egy ideje a szülőföldön is több helyről kapott felkérést kiállításra. Főleg miután kiderült, hogy Csomortáni Gál László pályázatával elnyerte a Magyar Művészeti Akadémia három évre szóló alkotói ösztöndíját. Tavaly tizenkét egyéni tárlata volt, beleértve a sikeres New York-i, Los Angeles-i és budapesti bemutatkozást is. A mostani vásárhelyi kiállításán látható művek, több mint harminc alkotás döntő többsége 2019-es

keltezésű, van néhány 2018-ban festett képe is. Sok festmény olyan friss, hogy az olajfesték alig száradt meg rajtuk a megnyitóra.

Nem mellékes apróság ilyesmit megjegyezni, ez is jelzi, milyen intenzitással dolgozik a művész. Egyben azt is, hogy mennyi mindenre figyel. A Bernády Házban például az volt a kérése, hogy vízesedényekben biztossítsanak kellő párást a termekben, mert a túlságosan páratlan, száraz levegő könnyen károsítja, elhajlítja a képeket. Munkásságának talán legmeghatározóbb jellegzetessége ugyanis, hogy régi falapokra, bútor- és háztartozékokra, deszkákra, lemezekre fest, azok erezete, idő kikezdte felülete, a bogok, görbületek, görcsök állapota, elhelyezkedése irányítja az ecsetét. Régi házbontásokból, eldobott ajtókból, padlásdeszkákból, bútordarabokból, kerítésekben, az enyészetnek kitett más fadarabokból, használati tárgyakkól választja ki művei anyagát. Bensőséges kapcsolata van a fával, mint mondja, legtöbb esetben nem az ő akarata érvényesül, a falap állapota, a sérülések, vágások, mélyedések, kiszögellések sajátossága, mindazok a nyomok, elfeketedések, amiket az eltelt századok, a természeti viszontagságok és az emberi beavatkozások előidéztek bennük, rajtuk, előbbrevalók az ő alkotói szándékainál, gyakran felülírják azt, amit eredetileg eltervezett. Ahogy teltek az évek, immár ő is jobban tud olvasni bennük, alapos szemlélődés után látja bele a fába a születendő látványt, amelynek összhangban kell lennie az alapanyaggal. Ha pedig éppen elfogyott a képnek való, sok évszázados falap, jöhet egy-egy új is, de azt is úgy kell égetni, csiszolni, faragni, előkészíteni, hogy hiteles legyen a ráfestett mondandó. Akár úgy is, hogy szöttekkel, szalmával, szénával, csuhéval, egyéb tartozékokkal dúsítható a rajz, a jelkép, a színes felület.

Ég és föld, jó és rossz, fény és árnyék, öröm és bánat, sírás és kacagás, emberek és állatok, angyalok és ördögök, élők és túlvilágiak, elűzendő démonok, a nagyvilágra, csillagokra nyíló vagy könnyet hullató szemek veszik körül a nézőt a kiállításon; úgy érezheti, hogy maga is visszacsöppent az egykorvoltak közé, és ott van azokon a meghatározhatatlan, titokzatos helyeken, ahol a feketék és barnás színek homályában csatlakozhat a gonosz erőket kergető, riogató ráolvasókhöz. Bizakodva, bátran, hiszen mindenütt felvillan és mindennél erőteljesebb az égi fény, a nap sárgája, a tűz bíbora, az élet, a jóság reménysége. Balladai tömörség, egyszerűsítés, kihagyásos szerkesztés, vizuális metaforák, tradicionális népi motívum ötvöződnek ezeken a munkákon. Nehéz lenne műfajilag besorolni Csomortáni Gál László művészetét. De nem is ez a lényeg. Hat az emberekre. És még mindig létező életérzéseket, olyan ősrégi hagyományokat rögzít, amelyeket helyenként még őriz a népi emlékezet. Akárha templomi festett kazettákat,

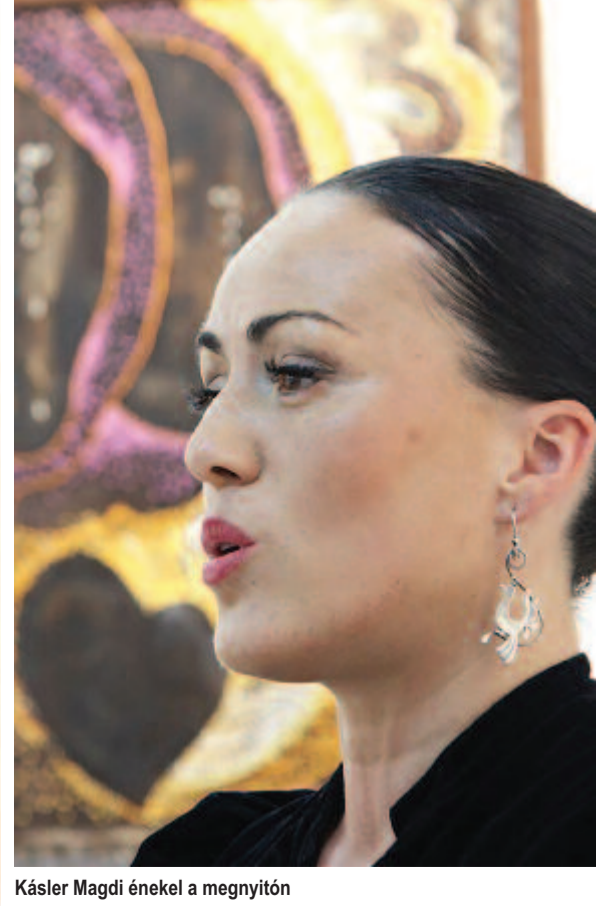
A művész mesél a megnyitón

Fotó: Bálint Zsigmond

mennyezetet látnánk. Tavaly októberben a festő ott volt a Gyimesekben, a borospataki művésztelepen festette a vásárhelyi kiállítás címadó képét. Ottani asszonyokat faggatva, hallgatva ismerte meg alaposabban a ráolvasások sajátosságait. Abból a tudásból ihletődött, amikor megálmodta méreteiben kicsi, mégis monumentális hatású képi látomását. A teljes sor ekképpen szól: „Estvéli harangszókor meg ne találtsá!” Aki vagy ami az archaikus imádság, a ráolvasás címzettje, az a gonosz, az ördög, az emberek megrontója, s kotródnia kell, mire felcsendül este a harangszó. Ehhez

hasonló hangulatú képek még bőven vannak a tárlaton, de olyanok is, amelyeket egy-egy szép dal, mese vagy népszokás inspirált.

Míntha imát hallgattunk volna, amikor a megnyitón Kásler Magdi, a Maros Művészegyüttes népszerű énekes, táncos művésznőjének mélyen átélt, ihletett előadásában két olyan dal csendült fel, amelynek képi megfelelője ott függött szemünk előtt a falon. Mindig létrejön valami többlet, mindig tartósabb az élmény, amikor megvalósul a művészetek ilyen felszabadult, spontán kézfogása. (N.M.K.)

Kásler Magdi énekel a megnyitón

„Erény-e a kíváncsiság”?

(Folytatás a 3. oldalról)

szervesíti az összmagyar irodalom, illetve az összmagyar olvasóközönség.

– Már eleve ez borzasztó, hogy ilyen fogalmi szerkezetekben gondolkodunk: „befogadás”. De nyilván az én figyelmemet sem kerülte el, hogy több olyan találkozón, beszélgetésen, amelyen részt vettem, ez is felmerült. És nem is gondolom, hogy alaptalan volna problémaként értelmezni, de inkább azt mondom, hogy maga a nyelv rögzíti ezt a képtelen helyzetet. Számomra csak olyan módon képzelhető el a magyar irodalom fogalma, mint ami nincs tekintettel arra, hogy hol készült. Az én értelmezésemben a szövegek köztársaságáról van szó, ilyen értelemben pedig teljesen mindegy, hogy hol írók a szöveget. Persze nem próbálom ostobának feltüntetni magam, és úgy tenni, mintha nem tudnám, mi a kérdés lényege. Tisztában vagyok vele, hogy van a kánonnak egy centruma, és ez minden bizonyosan Magyarországon van, de valójában lényege szerint az irodalom nem ilyen. Miközben az intézményrendszere lehet, hogy ilyen. És a kánonja is ilyen lehet. Vagy igazságtalanul ilyen, amilyen.

– Az eszmecserék során többen arra hívtak, hogy a centrumon kívül születő irodalom anyaországi befogadásának folyamata nem annyira felhőtlen, még a valóban igényes, magas szintű írások, művek esetében sem olyan mértékű, amilyennek azt a határon kívüli szerzők szeretnék, elvárják.

– Igen, ez elképzelhető. De több olyan korszak is volt, amikor a progressziót nagyon erőteljesen képviselték nem magyarországi irodalmi körök. A vajdasági Új Symposium jelentősége például megkérdőjelezhetetlen. Vagy jól emlékszem, hogy amikor a marosvásárhelyi, kolozsvári Éneklő Borz elkezdett működni, az maga volt a korszerűség. Aki tud olvasni, annak ez nyilvánvaló volt. És az Éneklő Borz szerzői közt sose éreztem frusztrációt amiatt, hogy az említett vonatkozásban valamilyen problémájuk adódna.

– Valószínűleg a könyvszerzők és könyvműhelyek elégedetlensége a magyarországi könyvpiac fogadókészségével kapcsolatos, úgy éreztetik, hogy nehézkes a recepció, az itteni jó irodalom sem jut el a magyarországi olvasóközönséghez olyan mértékben, ahogy megérdemelné.

– A magyarországi recepció az anyaországban születő irodalmi jelenségekkel kapcsolatban is lusta. Hajlamos a beidegződéseit követni. Vannak olyan, szerintem jelentős magyarországi szerzők, akik messze nem érik el az ismertség vagy olvasottság olyan fokát, amelyet egyébként a munkáik minősége alapján megérdemelnének. Kapásból mondanék neveket, például László András és Zoltán Gábor. Gábor mostanában két nagyon erős könyve miatt figyelem éri, de ez öt-hat nagyon jelentős prózákötet után jött. Abban el- lenben biztos igazad van, hogy ha recenzióról van szó, ott nagy valószínűséggel a közelségnek van meghatározó szerepe, és sokkal nehezebben tájul ez a horizont, mint ahogy kellene. Nem vesznek észre, nem jeleznek fontos jelenségeket. Én valamikor rég a Magvetőnél korrektor voltam. Bodor Ádám első magyarországi kötete ugyanabban az évben jelent meg, amikor a Tar Sándoré, A 6714-es személy, és én voltam mindkettőnek a korrektora. Ma is jól emlékszem arra a revelatív rácsodálkozásra, ami a Bodor prózájával kapcsolatban akkor ért. Noha a korrektornak nem illik úgy olvasni, hogy értse is, amit olvas. De értettem, értékelttem. És évekkel később döbbentel olvastam egy recenziót, amelyben Bodort fiatal szerzőként ünnepezték. Teljes fogalmatlanság vette körül ezt a nagyon nagy művészetet, ami az övé, és csak lassan értették meg, hogy mi is az. Évtizedek kellett ahhoz, hogy utolérje Bodor Ádámot a recepciója.

– Provokatív a kérdés. Korrektorként belevitottál Bodor szövegébe?

– Egyáltalán nem volt mit javítani benne! A korrektorság különben is nagyon távol áll a szerkesztői munkától. A Bodor-szöveg egyébként olyan, hogy ott szerkesztői szempontból se merül föl ilyesmi.

– Tegnap viszont az egyik pódiumbeszélgetésen az is elhangzott, hogy volt eset ilyesmire is, belevitottál Bodor Ádám

szövegébe. „Magyarították.” Az illető szerkesztő nem tudta elviselni, hogy olyan erdélyi szóhasználat van az írásban, amit ő nem ismer, nem használ. Ez egyébként elég gyakori a köznapi életben is, vannak szavaink, kifejezéseink, amiket ha kimondunk az anyaországban, értetlenül, olykor gúnyosan, leicsinylően fogadják. A könyvvásárban csellengve, gyakran láttalak erre meg arra is. Ismeretlen voltál a tömegben. Volt idegenség-érzeted?

– Csak annyi, mint bárhol. Ebben rutinos vagyok. Kedves, nyitott és érzékeny emberek vesznek körül.

– A kérdést átvezetőnek szántam a téma-váltáshoz. Az idegenség, a magány, a kényeszerű hontalanság érzete az egyik korábbi

Németh Gábor a könyvvásár egy másik estjén Darvasi Lászlóval (baloldalt)

könyvbemutatón is központi beszédtema volt, azon is ott voltál. A Lector Kiadó és a Szépirodalmi Figyelő Alapítvány Kányádi Sándor nagy verse, a Halottak napja Bécsben rendhagyó elemzésének szánt közös kötete bemutatóján. Neked is van olyan könyved, amely ezt az életérzést járja körül.

– Igen, kettő is. Mint antropológiai állapot, az ember természetes sajátja bizonyos értelemben. Idegenség, aminek nyilván két oldala van. Az egyik, amikor magát érzi végletesen idegennek, erről „szólna” a Zsidó vagy? című könyvem, és a másik, amikor a többiek idegenségével szembesül. Erről leginkább az Egy mormota nyara szól. Ezek valahogy összetartoznak.

– Annak ellenére, hogy a két kötet megjelenése között eltelt jó pár év.

– Igen, de főleg azért, mert sokat vacakoltam az utóbbival. A második könyv akkor kezdődött, amikor az első megjelent. Tulajdonképpen folyamatos volt a problémafelvétel, csak ez nem látszik.

– Egy interjúban olvastam, hogy ez már a tizenharmadik változata a könyvnek.

– Igen, a könyvvásár lapjában nyilatkoztam ezt. Kicsik a változások, halálpontosak az ember számára. A mostaninál nagyobb változásokról is beszélhetnék. A könyv első verziója sokkal közelebb állt egy kevésbé fedett önéletrajzhoz, illetve közelebb álltam az egyes szám első személyű elbeszélés narrátorához, mint később.

– A könyv vesztett ezáltal a személyességéből?

– A személyességéből talán nem, de a hang módosult, az, hogy ki beszél, miért beszél, egyértelműbb. Ezek már fikciók. Magából a narrátorból kellett regényhőst csinálni, akinek már kevésbé van köze hozzám. Az volt egy viszonylag lassúbb folyamat, amíg megállapodtam magammal, hogy mik ennek a könyvnek a szabályai. Mindenki, aki szöveggel foglalkozik, ismeri azt az élményt, hogy bizonyos bajokért meg kell dolgozni. Nem evidensek a problémák, azok újabb tripben jelentkeznek. Megoldasz dolgokat, és akkor jössz rá, hogy valójában mi a baj. A javításokkal mindig egy másik síkra jutunk.

– Gyakorlatilag hogy történik ez, hiszen nem lett belőle tizenhárom újabb kiadás?

– Mind ott vannak a gépembe elmentve a különböző fázisok. Volt ez a könyv hosszabb, volt rövidebb. Hiányoznak belőle részek, amiket tudatosan hagytam ki, hiányoznak olyan részek is, amiket úgy húztam ki, hogy észre se vettem.

– De az olvasóhoz az jut el, ami könyv formában megjelent, nem?

– Persze!

– És neked szerzőként szükséged van arra, hogy tudjad, ez a könyv már nem az a könyv?

– Hát egyszerűen érzem, hogy változtatnom kell, beírom a gépbe, és ott marad. Onnan tudom, hány van, hogy mindig elmenttem az új szövegrészeket, mert nem voltam biztos benne, hogy valamikor visszatérek valamelyik korábbi megoldáshoz. Nem akartam

csodák. Sokan utálják ezt a kifejezést, modorosságnak vélik. De valójában magam sem tudom, hogy mik ezek a szövegek. Van, amikor nagyon közel állnak egy hagyományos novellához, máskor meg nagyon messze.

– Tanár is vagy. A budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetemen oktatsz. Ebben a minőségben mit tartasz fontosnak átadni a hallgatónak?

– Igazából elég furcsa a helyzetem, alapvetően ugyanis filmforgatókönyv-írókat és dramaturgokat tanítok, és már ezzel is sok problémába ütközünk, mert még mindig mindig újra ki kell találni. Ennek a területnek elvileg meglehetősen sok tendenciózusan megfogalmazott szabálya van, főleg az angolszász szakirodalomban. A hollywoodi iskolától Egri Lajosig visszamenőleg gazdag a szakirodalom, és ezek mind érdekes szempontok, de egy konkrét filmben nagyon ritkán segítenek. Így azt próbálom tudatosítani, hogy egy adott konkrét szövegnek a problémáit hogyan lehet megalkuvásmentesen érzékelni, és azután megpróbálni kijavítani. Hemingwaynek volt egy számomra kedves szava, a shitfilter, ezt, gondolom, nem kell fordítani, ez talán arra, amit olykor tennünk kell. Érzékelni kell a hibákat, és az adott mű törvényszerűségeit fölismerni, lehetőleg jobbra tenni azt, amink van. Ezt a fajta figyelmet vagy kíváncsiságot, élességet ébren kell tartani. Nyitottnak lenni arra, hogy minden mű jó esetben megteremti a saját szabályait, tehát nem egy másik mű szabályait kell rajta számonkérni, hanem lehetőleg a sajátját.

– A forgatókönyvíró Németh Gábortól íróként tanultál vagy átvettél-e valamit?

– Inkább azt mondanám, hogy az érdeklődésünk közös. Abban a tekintetben, hogy ami a filmtől tanulható, az a montázs szerkezet. Az, hogy szabadon bánik a szerkezettel, a regiszterváltásokkal. És talán a vágásnak a szabadsága is átvehető.

– Filmes feladatod van-e jelenleg?

– Van. Két hosszú-hosszú fejlesztési folyamat után vagyunk. Az egyiket Kocsis Ágnessel csináltuk éveken keresztül. Az Éden című filmről van szó, amelynek az utómunkálatai zajlanak. És Gothár Péterrel meg Bogdán Péterrel a Hét kis véletlen című filmen dolgoztunk szintén elég hosszú ideig. Van egy saját ügy is, illetve ennél is van ötletgazda, de erről most csak annyit, hogy egy nagyjátékfilm kamaraváltozata lesz egy olyan fiú kálváriájáról, aki a második világháború idején a náci által megszállt Párizsban merényletet követett el egy magas rangú német tiszt ellen. Ezt kéne most megírnom.

– Az, hogy filmesként te megírsz egy forgatókönyvet, az egy dolog, de hogy végül film lesz-e belőle, az sok mindentől és sok más embertől is függ. Szépiróként ilyen megkötéseid nincsenek.

– A kettő teljesen más dolog. Ezt szoktam is hangsúlyozni a diákjaimnak. Fontos megérteni a fiatalokkal, akik filmforgatókönyvet szeretnének írni, hogy ha önmagában az írás folyamatát nem élvezik, akkor ne csinálják, mert sok csalódás érheti őket. Hozzá kell szokniuk egy természetszerű frusztrációhoz. Azt, amit írtak, a felismerhetetlenségig torzítja majd maga az ipari folyamat. Jönnek a különböző szempontok, a gyárthatóságtól a produceri akaratoktól a rendező kéréséig sa- többi, sa többi, amik aztán ezt az alapanyagot, amit ők esetleg tökéletesnek érzékelnek, tényleg a felismerhetetlenségig torzítják. A filmkészítés kollektív művészet. És nem csak az, nagyon hierarchikus is.

– A fiatalokról lévén szó, nagyon szimpatikus alapállás az, ahogy figyelsz rájuk. Nemrég Budapesten az Írók Boltjában ott voltam, amikor Bíró-Balogh Tamás kötete, a Haknit mutattad be.

– Igen, a csodálatos Lector kiadásában jelent meg. Ilyesmire is kell időt szakítani.

Én azt gondolom magamról, nagy szerencse, hogy a Színház- és Filmművészeti Egyetemen dolgozhatom, és az életem természetes része, hogy huszonevesekkel találkozom nap mint nap. Úgy látom, hogy aki bármilyen okból elszakad ettől a fajta tapasztalattól, az elkezd valahogy rosszul működni. Egy bizonyos inspirációs forrást is elveszít. Minden generáció hord valami megismételhetetlen szempontot, azt nagyon jó látni, megismerni. Ez nem egy jószolgálat, hogy foglalkozom, törődöm a fiatalokkal. Az a jószolgálat, hogy ők szóba állnak velem. Így remélem, valamennyit sikerül megőriznem a magam fiatal- ságából is.

Megállapodás a parlamenti választások előrehozásáról

Az év végén esedékes parlamenti választások előrehozásáról állapodott meg Ludovic Orban miniszterelnök Klaus Iohannis államfővel. A voksolásokat a májusban vagy júniusban tartandó önkormányzati választások időszakában tartanák meg.

Orban ezt az államfővel folytatott pénteki egyeztetése után, az elnöki hivatal udvarán jelentette be újságíróknak, de nem volt hajlandó elárulni, benyújtja-e lemondását, vagy megvárja – esetleg megpróbálja kiprovokálni –, hogy a parlament mozdítsa el posztjáról.

A jobbközép Nemzeti Liberális Pártot (PNL) vezető kormányfő szerint mielőbb lehetővé kell tenni, hogy az állampolgárok jelenlegi nézeteit tükröző parlament alakuljon, mert a Szociáldemokrata Párt (PSD) által uralt jelenlegi törvényhozás fékezi az elnök és a kormány reformtörekvéseit. (MTI)

4.872 lej a háztartásonkénti átlagjövedelem

2019 harmadik negyedében egy romániai háztartás átlagjövedelme 4.872 lej volt, az összköltségek pedig átlagban 4.202 lejre rúgtak, ami a jövedelem 86,3%-át teszi ki, derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) pénteken közzétett adatsorából.

Az egy főre eső havi átlagjövedelem 1889 lej volt, a költségek pedig személyenként 1630 lejre emelkedtek.

Az INS adatai szerint egy háztartás pénzben elért havi átlagjövedelme 4.577 lej volt (1775 lej személyenként), a természetbeni jövedelmek pedig 295 lej tettek ki (114 lej/fő). A legfontosabb jövedelemforrások a fizetés és a járulékos pótlékok voltak, 69,5%-át téve ki a háztartások összjövedelmének.

A háztartások összjövedelméhez hozzájárultak még a mezőgazdaságból vagy más, független tevékenységekből származó jövedelmek, és ide számítódik a megtermelt élelmiszeripari termékek fogyasztása is.

Az INS szerint a költségek legnagyobb részét az élelmiszerek és háztartási fogyóeszközök megvásárlása, a szolgáltatások kifizetése, illetve az adók és illetékek befizetése tette ki. Élelmiszerre az összköltségek 31,3%-a ment rá.

A beruházások – lakásvásárlás vagy házépítés, televásárlás, részvények vagy a termelést elősegítő eszközök és felszerelés megvásárlása – csupán a költségek 0,7%-át tették ki.

Az INS megemlíti, a költségek nagyságát és struktúráját befolyásolja a környezet, az, hogy a háztartás városban, avagy vidéken található-e. (Agerpres)

Négy földrengés volt Vrancea térségében

Négy, a Richter-skála szerinti 2,4 és 3 közötti erősségű földrengést észleltek pénteken Vrancea szeizmikus térségében – jelenti honlapján az országos földfizikai intézet (INFP).

Az első földrengés éjjel után egy perccel következett be Brassó megyében, 5 km-es mélységben, és 2,4-es erősségű volt. Az epicentrumához legközelebb eső települések: Brassó (34 km), Ploiești (65 km), Pitești (118 km).

Három perccel később újabb, a Richter-skála szerinti 3-as erősségű földrengést észleltek, ezúttal Vrancea megyében, 141 km mélyen, Brassótól 73, Ploiești-től 88, Bákótól 105 km-re.

Hajnali 5.13-kor újabb földrengés következett be Vrancea megyében, 100 km-es mélységben. Ez a

Richter-skála szerinti 2,8-as erősségű volt, az epicentrumához legközelebb eső települések Brassó (81 km), Bákó (95 km), Ploiești (99 km).

A negyedik földrengést 7.53-kor észlelték. Szintén Vrancea megyében következett be, 84 km-rel a földfelszín alatt, Brassótól 86, Bákótól 88, Ploiești-től 107 km-re.

Januárban ezeken kívül két földrengést észleltek még Romániában: az egyik az év első napján következett be és 3,4-es erősségű volt, a másikat január 5-én észlelték, és a Richter-skála szerinti 3,2-es erősségű volt.

Az elmúlt év legerősebb földrengése 4,7-es erősségű volt, és május 18-án következett be Suceava megyében. (Agerpres)

FONTOS TELEFONSZÁMOK	
• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek	- 0265/210-177
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312-436
	- 0265/250-120
	- 0265/263-351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Marmed	- 0265/250-344
• Járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658
	- 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro,	
www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia	
Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446
• Lézerakupunktúra	- 0722-885-851
• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0740-083-077
• Prefektúra	- 0365/404-664
• RDS-RCS	- 0265/266-801
	- 0365/400-401
	- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat - vidék	- 0800-801-929
• Delgaz Grid	- 0265/269-667
	- 0265/200-928
	- 0800/800-928
• Aquaserv: - hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888
• Fogasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Távolági buszállomás	- 0265/237-774
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	
Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• koporsók, kellekék, koszorúk	- 0745-606-215
• és halottszállítás	- 0745-606-269
• Melinda temetkezés	- 0758-047-604
• Onesti tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás	- 0741-615-661
	- 0740-263-907
	- 0265/311-862
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907
• Thomas Hux sofőriskola	- 0741-235-239
	- 0365/882-842
• Üveg-tükör szerelése, házhöz szállítás	- 0265/248-430
Utazási irodák	
- MAORI turisztikai iroda	- 0365/440-528
www.maori.ro	
e-mail: info@maori.ro	
- Transervice	- 0265/216-242
- World Travel Shop	- 0265/216-768
• turisztikai iroda	- 0265/269-900
- Bálint-Trans	- 0745-611-999
9-17 ó.	- 0265/255-092
- Intertours	- 0265/264-011
Royal GTS	- 0265/269-308
	0731-898-989
	Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday	- 0365/449-833
	- 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda	- 0365/882-842
	- 0772-068-684
Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.	

A hirdetés rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: tetőjavítást, tetőkészítést, csatoma- és lefolyókészítést, szigetelést, festést, hógógszerelést, teraszkészítést. Tel. 0759-467-356. (6004)

KERESÜNK Radnótra, idős hölgy állandó gondozására egy megbízható, komoly személyt. Teljes ellátást és vonzó bért ajánlunk. Tel. 0723-554-758. (6008-1)

MEGEMLEKÉZÉS

Fájó szívvel emlékezünk január 12-én **BENEDEKFI ILONÁRA** szül. Kovács halálának harmadik évfordulóján. Férje, Tibor, gyermekei, Csongor és Levi, menyje, Angi, unokája, Ryán. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (6015)

Tárgu Mureş 88, Szovata 102
Marosvásárhely 88, Szovata 102

r • a • d • i • o

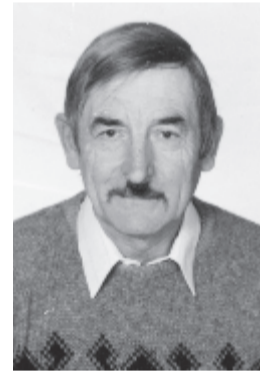
Reghin 94,7, Sighisocara 104,3
Szászrégen 94,7, Segesvár 104,3

Úgy mentél el, ahogy éltél, csendesen és szerényen, drága lelked, fáradt tested nyugodjon békében!

Múlhatatlan fájdalommal emlékezünk január 11-én a mikefalvi születésű KÁNTOR JÁNOSRA halálának 14. évfordulóján.

Emlékét őrzi felesége, Éva, fiai: Janika, Jenőke, menyje, Melinda, unokái: Évike és Boglárka.

Nyugodj békében! (5994-I)

ELHALÁLOZÁS

Megrendült szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, após, nagypapa, jó barát,

özv. OROSZ ANDRÁS

az IMATEX

nyugalmazott mérnöke

2020. január 9-én, életének 79.

évében örökre megpihent.

Temetése január 13-án, hétfőn 13 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temető felső kápolnájából.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

A gyászoló család. (sz.-I)

RÉSZVÉTNILVÁNTÁS

Az RMDSZ Maros megyei szervezete megrendüléssel értesült Erdőszentgyörgy polgármestere, Csibi Attila Zoltán ÉDESAPJÁNAK haláláról. Őszinte együttérzésünket és részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Az RMDSZ Maros megyei szervezete. (6021-I)

Megállunk némán sírod mellett, könnyes szemmel áldjuk szép emléked. Adhat nekem bármit is az élet, pótolni nem tudja a drága jó férjét. Pihenj, te drága jó szív, megszüntél dobogni, szerető jószágod sosem fogjuk feledni. Szomorúan emlékezünk, amikor itthagytál bennünket, FOGARASI JÓZSEF – Csurikám, halálod első évfordulóján. Búcsúzik összetört szívvel szerető felesége, fiai, unokái, testvére, rokonai, barátai. Nyugodj békében! (5988)

MEGJELENT Gáll Tímea : Kölcsönkért kovász

Amikor Erdélyben járok, az első utam szinte mindig hozzá vezet: Gáll Timihez Csikmadarasra. Alig várom, hogy felbukkanjon a szemem előtt a kis sziget az Olton, és rajta a mesebeli malom épülete... Abban a malomban az Idő új ruhát ölt... Itt egyszerre vagyok múltban és jelenben, a korok tökéletes mindennapi harmóniában tárulnak fel előttem az edényeken, recepteken, ízekben, hagyományokon keresztül. Az emlékeknek itt nem volt idejük emlékké válni, hiszen folyamatos a létezésük. Élnek boldogan, Timi oltalmazó gondoskodása jóvoltából. Amikor asztalhoz ülünk, új jelentést nyer az „örök” szó. Nagyon sok időt töltöttem együtt Timivel, és soha senkitől nem tanultam annyit, mint tőle. Ma már könnyen felismerem a lelmem újra és újra felbukkanó jelzését, amikor azt súgja: rég voltál már Csikmadarason, jobb, ha indulsz.

Borbás Marcsi

**Kapható a KOBÁK könyvesboltban
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám**

